

14.05.20

תקציר בנושא חיקוקי הקורונה

הקדמה

חברי הפורום היקרים שלום רב,

אני שמח על ההזדמנות לתת לכם סקירה קצרה של חיקוקי הקורונה והשימוש בהם, לצד מספר חידוד בנושא הנחיות הרשות להגנת הפרטיות בתחום זה.

ראשית, כמה מילים ביחס לאותם "חיקוקים" – חיקוקים משום שאין מדובר בחוקים אלא בתקנות וצווים והביטוי הזה כולל גם אותם (חוקים בודדים תוקנו או חוקו על ידי הכנסת אולם לא בכך נעסוק).

במענה למגיפת הקורונה, קבעה ממשלת ישראל למעלה מ 70 חיקוקים מסוג זה – חלקם נוגע במישרין לטיפול בקורונה וחלקם עקיפים ועוסקים בנושאים של פיצוי כספי, דחיית אגרות, הארכת רשינות שונים וכו' וכו'. יש כבר ביקורת בחוגים מסוימים על הממשלה בנושא, אבל זה נושא שלא נעסוק בו.

על אף ריבוי החיקוקים, מי שעוסק בארגון שלו בנושאי הקורונה, יצטרך להכיר את הוראותיהם של חיקוקים בודדים בלבד אלא שהם נוסחו באופן סבוך ומבלבל, דבר המקשה מאוד על ההתמצאות בהם, גם לעורכי דין. על כן, בשורות הבאות, ננסה לעשות עבורכם מעט סדר בנושא.

ראשית הבסיס החוקי –

פקודת בריאות העם מס' 40 לש' 1940 וחוק יסוד: הממשלה הם החוקים בהם עושה הממשלה שימוש כדי להסדיר את נושאים הנוגעים לחובות והגבלות בנושא הקורונה.

פקודת בריאות העם היא חוק מתקופת המנדט אשר הפך, עם קום המדינה, לחלק מספר החוקים הישראלי והוא משמש את מערכת הבריאות גם בעתות רגיעה. החוק הזה מכיל סעיפים המקנים לממשלה סמכויות מרחיקות לכת (יש מי שיאמר באופן המסכן את הדמוקרטיה) בנושאי בריאות הציבור.

חוק יסוד: הממשלה, מכיל אף הוא סעיפים העוסקים במצב חירום ומאפשרים לממשלה, כאשר מוכרז או מוארך מצב חירום (דבר שממשלת ישראל עושה ברצף מקום המדינה) להתקין תקנות כדי להגן על בטחון המדינה, בטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

כאמור, אם כן, על יסוד חוקים אלו (בין היתר) נקבעו הסדרים שונים שהמרכזים בהם, לענייננו הנם:

- א. **צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תשף-2020**
- ב. **תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), תשף-2020**
- ג. **תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), תשף-2020**

חיקוקים (רלוונטיים) נוספים עוסקים בסמכויות אכיפה, הוראות למעסיק של אדם הנמצא בבידוד בית, הגבלת פעילות במוסדות חינוך, מקום בידוד מטעם המדינה (בתי מלון קורונה) ואזורים מוגבלים אולם נוכח היקף החומר לא נעסוק בהם כעת.

צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020

חיקוק זה עוסק במקרים בהם חובה להיכנס לבידוד (לרבות הדוק עם חולה וכל מחלת חום), התנהגות בבידוד ויציאה מבידוד, התקהלויות שונות (כולל כנסים – דברר שעשוי לעניין), חובת חבישת מסיכה ופטורים מכך, חובות מעסיק או מחזיק מקום ציבורי לוודא כי עובדיו והנכנסים בשערי יקפידו על הוראות החוק וחובות נוספות – מניעת כניסה ושירות ממי שאינו עומד בתנאי התשאל או מדידת החום, שילוט ותדירות שימוש במערכת הכריזה על חובת עטיית מסיכה.

מכח חיקוק זה ניתן לפטור עובד חיוני שחבש מסיכה מכניסה לבידוד אף אם בא במגע עם חולה וניתן לבקש היתרים מיוחדים שלא לעטות מסיכה או להימנע מכניסה לבידוד.

לבסוף, קובע החיקוק חובה על רשת מרכזים או בתי מרקחת למכור, ככל האפשר, מסיכות פנים.

תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), תש"ף-2020

זה אולי החיקוק המשמעותי ביותר אבל גם המבלבל ביותר והוא עוסק בכמות העובדים שניתן להעסיק בכל מקום עבודה.

מרביתנו סבורים כי ניתן לחזור להעסקה רגילה אולם המבנה החוקי מעט שונה – מותר לעשות זאת לפי כללים שנקבעו (מה שמכונה "התו הסגול") בחיקוק והוא מכיל גם הוראות ותנאים לעמידה ב"תו הסגול" (מפורטים בתוספת השנייה), צמצום במידת האפשר הפעילות הפיזית של מתן שירות והעדפה של מתן שירות מרחוק, קביעת מספר אנשים ביחס לשטח, פריסת אנשים בין מבנים, סגירת מקום במצב בו נקבע כי עובד נדבק במקום העבודה ואפשרות קביעת תנאים נוספים לפתיחתו, וגופים מסוימים שביחס אליהם קיימים הסדרים שונים.

דגש ביחס לחיקוק זה: בשל המורכבות שלו מומלץ להתמקד בחובות המוטלות על מעסיק, חלקן בגוף החיקוק ועיקרן בתוספת השנייה.

תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), תש"ף-2020

חיקוק זה עוסק בנושא הגבלת פעילות מסוימת וחלקו עוסק בפרט ובחלקו בארגונים.

בנושאי הפרט הדגש הוא על איסור שהייה במרחב הציבורי (שכידוע הורחב לעת עתה), כללים ביחס להתנהגות במרחב הציבורי והשתתפות בפעילות מסוגים שונים, איסור השתתפות במדורות (ל"ג בעומר) וכו'.

בנושאי ארגונים עוסק החיקוק באחריות מעסיק להקפדה על הוראות החוק בחצרו, הפעלת סוגי פעילות שונים (ממקווה, דרך טיפול נפשי, משלוחים, בתי אוכל, חנויות ועסקים מסוגים אחרים, קניונים, שווקים, ספרייה וסטודיו) והתנאים החלים על כלל העסקים ועסקים ספציפיים (ספר יהיה מטבע הדברים שונה מבית מרקחת או חנות מחשבים).

היבטי פרטיות וקורונה

לצד סקירה של חיקוקים אלו, ראוי לעסוק גם בהנחיות הרשות להגנת הפרטיות אשר נראה כי לעיתים מתנגשות עם הוראות החיקוקים.

הרשות להגנת הפרטיות, למי שאינו מכיר, היא גוף רגולטורי הפועל מכח סמכויות שונות, העיקרן ביניהן, לענייננו, היא חוק להגנת הפרטיות, תשמ"א – 1981. ראש הרשות משמש כרשם מאגרי המידע במשרד המשפטים ומוקנות לו סמכויות, לרבות סמכויות חקירה, תפיסה של חומרים וכניסה לחצרים.

עם פרסום "חיקוקי הקורונה" פרסמה הרשות מספר ניירות עמדה המתייחסים לנושא פרטיות בעת ביצוע הוראות החיקוקים הללו.

המרכזיים שבהם הם מסמך המתייחס להיבטי פרטיות בכניסה לגופים שונים (שמירת מידע ביחס לתשואלים, מדידת חום וכו') ומסמך המתייחס לפרטיות תלמידים בבתי הספר נוכח הפעולות למניעת הדבקה.

המסמך הראשון, ראוי להדגיש, עבר מספר שינויים ובגרסתו האחרונה, נכון לכתובת שורות אלו ביום 14.05.20 קובע כי חל איסור על חל איסור על שמירת מידע אודות לקוחות וספקים לרבות לצורך מילוי חובת תשאל (ועל מי שהחל לעסוק כן, להפסיק) ומאידך, כי מעסיק רשאי לבקש הסכמה של עובדיו להשיב על התשאל באמצעות מערכת מקוונת, ככל שהדבר חיוני לצורך ביצוע התשאל, בכפוף לתנאים של שמירת מידע אישי למשך הזמן הקצר החיוני למניעת כניסת עובדים אשר ענו בחיוב על שאלות התשאל ובכל מקרה, לא יותר משעות ספורות וכי מעבר לפרק הזמן קצר זה, למעביד לא תהיה כל גישה למידע, והוא לא יעשה בו כל שימוש אחר.

הואיל ובגופים רבים אין מקיימים את הוראות הרשות להגנת הפרטיות, מומלץ מאוד לבצע בהקדם סקר כדי לבחון האם מתבצע האיזון הנכון בין הנחיות "התו הסגול" המבוסס על חיקוקי הקורונה ובין הנחיות הרשות להגנת הפרטיות. מרבית הגופים, חוטאים, כך נראה, בכך שהם חורגים מהמותר בנושאי פרטיות.

את הנחיות הרשות, באופן המעודכן ביותר שמטבע הדבר עשוי עוד להשתנות, ניתן למצוא באתר הרשות, בלחיצה על הקישור המפנה למידע אודות נגיף הקורונה או בקישור הבא:

<https://www.gov.il/he/departments/topics/corona-the-privacy-protection-authority>

סיכום

אני מקווה כי מידע סייע להם להבין טוב יותר את המצב המשפטי סביב הנושא. חשוב להדגיש כי אין מדובר בייעוץ משפטי ומי שזקוק לייעוץ כזה מוזמן לפנות אלי בפרטים הרשומים בראשית המסמך.

אתם מוזמנים להעביר אלי, באמצעות הנהלת הפורום נושאים להתייחסות ואני מקווה כי נוכל להתייחס אליהם באירועים עתידיים.

אני מזמין אתכם להצטרף לקבוצת הפייסבוק שפתחתי לשם דיונים בנושאים אלו בקישור הבא:

<https://www.facebook.com/groups/coronalaw/>